

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat a fost adoptată de Senat și de Camera Deputaților la 22 mai 1995, promulgată de Președintele României prin Decretul nr.162 din 30 mai 1995 și publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.107 din 31 mai 1995.

I. După intrarea în vigoare a legii, s-au adus unele modificări și completări privitoare la condițiile de exercitare a profesiei, obligațiile avocaților, formele de exercitare a profesiei și evidența acestora etc. și legea a fost republicată în Monitorul Oficial Partea I nr.113 din 6 martie 2001. După această dată au fost aduse și alte completări privind condițiile de exercitare a profesiei, regimul practicării avocaturii în România de către avocați străini, aceste ultime modificări fiind determinate de armonizarea legislativă cu Comunitatea Europeană.

II. În perioada de la intrarea în vigoare și până la această dată, aplicarea legii și practica avocațială au evidențiat unele tendințe care nu asigură dezvoltarea democratică a profesiei, nu favorizează garantarea dreptului de acces la justiție și a dreptului de apărare, precum și asigurarea unui proces echitabil, într-un termen rezonabil.

Avocații au numeroase și importante obligații profesionale legate de activitatea justiției și de aici nevoia existenței unei reglementări adecvate realizării acestor sarcini.

S-a mai constatat și o tendință în adoptarea deciziilor privind profesia, precum și unele practici locale ale barourilor, neconforme reglementării unitare.

Tendința centralizării autorității de decizie a afectat dezvoltarea barourilor cât și perfecționarea activității profesionale a avocaților din barouri.

Starea disciplinară și în general conformitatea practicii avocațiale cu regulile deontologiei profesionale au evidențiat că profesia de avocat nu se poate lăuda cu realizări în aceste privințe; acestea s-au reflectat defavorabil și cu privire la aprecierea generală a justiției și la activitatea acesteia.

Pregătirea și prezentarea în profesie nu au înregistrat progrese ci dimpotrivă a scăzut nivelul profesional și calificat al pledoariilor, al concluziilor, motivelor de apel și de recurs și al celorlalte acte avocațiale.

Barourile nu au demonstrat autoritatea pe care trebuie să o aibă și s-au limitat la activități curente și de rutină.

Asistența judiciară la instanțele din județe nu a fost asigurată în mod corespunzător, atât calitativ, cât și ca promptitudine și operativitate.

La organele administrației publice și la autorități ori instituții cu atribuții jurisdicționale, aportul avocaților a fost nesemnificativ, sau chiar inexistent.

În același timp a crescut practicarea activităților avocațiale de către persoane fără calitate legală, fără pregătire profesională și prin aceasta a fost favorizată evaziunea fiscală, actele de înșelăciune a cetățenilor justițiabili și a celor care au avut nevoie de asistență juridică. Conducerile barourilor au demonstrat delăsare privind obligația lor de a întreprinde toate demersurile împotriva acestor activități și practici ilicite. S-au înregistrat chiar cazuri în care instanțe judecătorești au încuviințat prin hotărâri înființarea și funcționarea de asemenea practici ilegale. Organele de urmărire penală și autoritățile publice nu s-au preocupat de aceste forme ilicite și grav dăunătoare intereselor legitime ale cetățenilor.

În aceste condiții, pentru eliminarea stării de lucruri de încălcare a legii, cât și pentru așezarea organizării și funcționării avocaturii pe baze care să-i asigure dezvoltarea democratică, realizarea sarcinilor în cadrul sistemului judiciar național, iar pe de altă parte asigurarea compatibilității exercitării profesiei în România cu reglementarea și exercitarea profesiei în țările Comunității Europene, este necesar un cadru normativ care să garanteze organizarea și funcționarea pe baze adecvate a profesiei de avocat.

III. Organele de conducere ale profesiei, barourile și structurile centrale, au făcut analize periodice ale activității lor, au reținut unele concluzii și observații critice și au mandatat conducerea Baroului București cu abordarea inițiativei de completare și modificare a legii de către factorii titulari ai dreptului de inițiativă legislativă și astfel s-au declanșat procedurile prezentei propuneri legislative.

IV. Modificările și completările ce se propun a fi aduse Legii nr.51/1995, în linii generale sunt privitoare la:

- așezarea barourilor la baza organizării, funcționării și realizării activității avocațiale, ca unică și exclusivă formă de organizare și funcționare a profesiei de avocat;

- însurarea tuturor barourilor în Uniunea Națională a Barourilor din România, fără putința de a exista și de a funcționa barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România;

- consacrarea principiului că avocatura, cu organizarea și funcționarea ei structural-sistemică este componentă complementară a sistemului judiciar național.

Din principiul acesta decurg toate consecințele privind organizarea, funcționarea, legalitatea, deontologia profesională, semnificația și importanța socială a profesiei și a celor care o exercită.

- organizarea structurală și funcțională trebuie să fie și trebuie să urmeze sistemul judiciar național pe care îl slujește și de ale cărui coordonate și finalități trebuie să țină seamă;

- profesia de avocat trebuie să asigure protecția și promovarea libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale omului și cu referire specială ale cetățenilor români, în confruntarea lor în justiție și să contribuie efectiv la consolidarea statului de drept.

- avocatura trebuie să contribuie eficient la asigurarea procesului judiciar ca echitabil, desfășurat în termen rezonabil și să consacre rezolvarea dreaptă și legală a raporturilor juridice ce devin conflictuale între oameni;

- se instituie noi structuri centrale ale profesiei care să fie reprezentative și funcționale, cum sunt Congresul Avocaților, Consiliul Național al U.N.B.R., Biroul

Executiv al U.N.B.R. și Președintele U.N.B.R. Se vor organiza și Comisia Centrală de cenzori, Comisia Centrală de disciplină și aparat tehnic-administrativ corespunzător;

-noua reglementare urmărește să asigure atribuții pentru Președintele U.N.B.R. ca acesta să fie reprezentativ pentru profesie în raporturile interne și internaționale și să aibă asigurate condițiile realizării acestor atribuții;

-barourile, ca forme de organizare și funcționare de bază ale profesiei, să aibă conducere colegial-deliberativă cât și conducere executivă, inclusiv servicii tehnice de funcționare. Barourile să fie capabile de a conduce activitatea avocaților pe toate planurile, să se îngrijească și să realizeze tot ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor activității avocațiale. De asemenea, barourile să promoveze în viața publică și socială a localităților și a județelor capacitatea și posibilitățile profesionale și culturale ale avocaturii;

-autoritățile centrale ale profesiei să sprijine și să îndrume barourile în îndeplinirea obligațiilor lor;

-noile norme completatoare și modificatoare asigură autonomia barourilor în rezolvarea a tot ce interesează avocații acelui barou; barourile au dreptul de a-și adopta Regulament propriu privind unele aspecte ale organizării și funcționării lor. Acest Regulament nu se poate abate de la legea și statutul profesiei. Regulamentul valorifică tradițiile, potențialul și capacitățile specifice fiecărui barou, particularitățile, contribuția profesională, culturală și pe alte planuri la viața și activitatea localității și a județului respectiv.

-problematica generală a profesiei precum: primirea în profesie și definitivarea, regimul disciplinar, codul deontologic, contribuțiile bănești ale avocaților și barourilor, regimul avocaților stagiați, asistența judiciară gratuită și din oficiu și altele asemenea, rămân integrate unitar pe întreaga Uniune, potrivit legii și statutului profesiei;

-statutul profesiei trebuie reconsiderat în întregime și adoptat corespunzător noii forme a legii, dezvoltând normele de aplicare;

-în cuprinsul normelor nou introduse în corpul legii, concordant cu cele menținute, se regăsesc și alte reglementări cum ar fi cele privitoare la facilități în constituirea

cabinetului de lucru al avocatului, inclusiv cu sancțiuni pentru asigurarea finalității acestuia; reconsiderări ale normelor de conduită profesională și adaptarea lor corelativ cu obligațiile legale ale avocatului, de factor important în procesul realizării justiției; se mai găsesc norme noi înscrise pentru protecția persoanei avocatului și anume de a nu putea fi supus urmăririi penale și trimiterii în judecată decât cu aprobarea Ministrului Justiției, la propunerea Președintelui U.N.B.R., precum și norme de protecție privitoare la perchiziționarea avocatului, a biroului său, a ridicării de înscrisuri sau obiecte;

-cu privire la răspunderea avocatului, textele au fost reconsiderate astfel încât normele noi înscrise cu caracter imperativ să garanteze respectarea lor de către avocat și să constituie temeiul pentru tragerea la răspundere a acestuia, fie disciplinar, fie penal sau civil, dacă este cazul;

Toată această reglementare nou instituită privitoare la obligațiile avocatului cât și la protecția acestuia, urmărește să creeze un cadru nou și asigurator pentru ca profesia de avocat să fie exercitată cu conștiinciozitate, cu demnitate, cinste și răspundere și să fie efectivă în protecția libertăților, a drepturilor și a intereselor legitime ale oamenilor care ajung în raporturi conflictuale și pe care trebuie să le rezolve justiția. Cu alte cuvinte cadrul nou instituit urmărește să asigure direct consolidarea statului de drept și la care profesia de avocat trebuie să-și aducă aportul necesar și corespunzător posibilităților de capacitate și pregătire profesională a celor care o exercită.

Aceste modificări și completări impun și unele măsuri tranzitorii pentru punerea în aplicare a legii și care sunt înscrise în partea finală a proiectului.

Considerentele expuse precum și cele ce se deduc din acestea, fundamentează propunerea legislativă de modificarea și completarea Legii nr.51/1995 și proiectul de lege anexat.

Dom. Imbradescu
Leu. 
Anu. 